

ԻՐԱՒՈՒՆԿ

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

Redaction du journal armenien
„Hantes Amsoria“
Wienne

Ա. ՏԱԲԻ

ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1896

ԹԻԻ 31

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Հերկայ 1896 տարեշրջանի

Պոռփարիոյ համար տարեկան 8 ֆր
" " 1/2 " 4 "
" " 1/4 " 2 "
Արտասահմանի համար " 10 "
" " 1/2 " 5 "
Կանխիկ վճարելի

Համակ դրամ եռալի խրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՒՈՒՆԿ» ԼԻԱԳՐՈՅ ՎԱՌԵԱ (ՊՈԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на ВѢСТНИКЪ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
եւ լեւ հրկոշիք եւ յարմար դատ-
նաճնեքն միայն կը հրատարակ-
ուին ամբողջովին կամ մասամբ:

Երանցման տողը 20 տարեկան
երեքն աւելի անգամներու համար
20 աւ 100 գեղ կը լինի:

ՌՈՒՍԻԱ

ԵՒ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Դժբաղդաբար շատ իրաւունք
ունինք եղեր մեր նախորդ թիւով
ընթերցողները զգուշացնելու կա-
տարեալ հաւատք ընծայելէ այն
գոհացուցիչ տեղեկութեանց, զոր
թան լրագիրը հրատարակեց թուր-
քիոյ մէջ Եւրոպայի միջնորդու-
թիւմը ներմուծելի բարենորոգում
ներուն մասին:

Վերջին շաբաթին լուրերը եկան
հաստատել թէ դեռ շատ ժամանակ
պիտի անցնի, մինչեւ որ աւերու-
թիւնները զիրար կատարելապէս
հասկանան և համաձայնին թէ ինչ
պիտի պահանջեն որոշապէս թիւ-
քիայէն և թէ ինչ կերպով ձեռք
պիտի բերեն իրենց պահանջումնե-
րուն դործադրութիւնը, քանի որ
Դուռը իր հին սովորութեան հա-
մեմատ ամեն ինչ պիտի խոստանայ,
բայց ոչինչ պիտի կատարէ:

Եւրոպական համաձայնութիւնը,
որոյ վրայ պտտական մարզիկ և
մամուլը առաջնակարգ ներկայացու-
ցիւններ տարիններէ ի վեր կը խօսին
ու կը գրեն, անուամբ միայն կայ,
եւթեամբ չկայ: Եւ ինչ բանի
մէջ կայացած էր ցարդ այդ հա-
մաձայնութիւնը, երբ Կ. Պոլսոյ
դեսպանները տակաւին ժողովներ
պիտի գումարեն, բարենորոգումներ
պիտի ծրագրեն, տեղեկագիրներ
պիտի յօդինեն և զանոնք պիտի
ներկայացնեն իրենց կառավարու-
թեանց, որոնք այն ատեն պիտի
բանակցին իրարու հետ եզրակա-
ցութեան մը, կամ որ նոյնն է,
համաձայնութեան մը՝ յանգելու
համար: Ասկէ վերջն ալ կարգը
պիտի գոյ այն դիմումներուն, զոր
Եւրոպա պիտի ընէ Եւրոպայի և
Դրան մօտ՝ ասոնց ընդունել տալու
համար իր առաջարկները:

Ոչ միայն համաձայնութիւն չկայ,
այլ և կ'երեւի թէ զօրաւոր ձեռք
մը կը կանգնէ Եւրոպան՝ հայա-
նապատ ուղղութեան մը մէջ արագ
և հաստատուն քայլեր առնելու:

Այդ ձեռքը Ռուսիոյ է, որոյ
քաղաքական հաշիւները զի՛ք կը
մզնն թուրքիոյ թեւարկուն հան-

դիստեալ անոր քրիստոնեայ հա-
տակներուն դէմ. և Ռուսիա հան-
դամանքներու բերմամբ ու Ֆրան-
սայի աշակցութեամբ այսօր վա-
րիչն է Եւրոպական քաղաքակա-
նութեան մանուսագ Արեւելեան
խնդրոյն նկատմամբ:

Աւստրիա, որ հանգարտութեան
ամենէն աւելի պէտք ունեցող տէ-
րութիւնն է, խաղաղութեան սի-
րոյն համար, կամայ ակամայ կը
համակերպի Բէթէրապուրիի դըր-
քումներուն. իտալիա և Գերմանիա
արդէն չեն յաւակնիր թուրքիոյ
գործերուն մէջ առաջնակարգ կամ
առանձին դեր մը խաղալու. Ֆրան-
սայի խօսքը չըլլար հանգեալ Ռու-
սիոյ, իսկ Անգլիա զարմեւում արա-
մադիր և պատրաստ իր բունցը-
նեքը պահած է... իր զրպաննե-
րուն մէջ: Եւ Ռուսիոյ թեւարկու-
թիւնը հնարահատեալ աւելի լայնա-
ձակ, անարգել կը տարածուի իր
նոր պաշտպանելոյն վրայ:

Այսպէս Ռուսիոյ քաղաքակա-
նութիւնը ըստ երեւութիւն մտած է
անընական ու հակապատմական
ուղղութեան մը մէջ, ուր չկրնար
յարտաւելի առանց մեծապէս վը-
նասուելու և ուրկէ իրերու անսղոք
տրամաբանութիւնը վաղ կամ ուշ
պիտի ստիպէ զինք շնորհալու՝ աւելի
բնական և հայերու նպատակաւ
ընթացք մը բռնելու համար: Իսկ
մինչեւ այդ ժամանակ մենք եմք
գործնալ որ պիտի պարտինք տու-
կալ ու տուեալ...

Ոչ ոք աւելի պիտի հրճուի քան
այս տողերը գրողը, եթէ իր յոռե-
տեսութիւնը մահացու հարուած
մը ստանայ այն նոր գործունէու-
թեան արդիւնքէն, որուն Կ. Պոլսոյ
գիւտնադիտութիւնը ձեռնարկած
է. Տ. Նէլիսօֆի իր պաշտօնավարը
վերագրանալէն յետոյ և որմէ չա-
տեւ տակաւին կ'ոպասեն Արեւել-
եան խնդրոյն մէկ արագ լուծումը,
որ գոհացում տայ մեր ամենէն
արդար պահանջումներուն:

Արդարեւ ֆրանսական միջանդ
թիւրթիւր յուսադրական լիզու մը
կը գործածեն. ասոր բուն նպա-
տակը կը թուի սակայն թէ ծած-
կել է այն անյաջողութիւնը, որուն
մատուցելու վտանգին մէջ է Պ.
Հանթօյի նախաձեռնարկութիւնը

Արեւելեան խնդրոյն մէջ, Ո՛չ ա-
պաքէն թանի տեղեկութիւնները
նուազ նպաստաւոր գոյն ստացան
վերջին օրեր:

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ԱՌԱՋԻՆ ՊՈԼԿԱՐԱՅԱՅ ՆԱՅԱՏԱԿ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՐԿԱՅՆԵԱՆԻ

Բնիկ Ռուսաճոքցի

Որ երբ Հայաստանի ազատու-
թեան կամաւոր զինուոր մարտի-
րոսացաւ վանի վերջին դէպքերուն
մէջ:

ԿՆՈՋ ԴԵՐԸ

Ժողովուրդներու ազատագրման
կռուին մէջ Եւրոպի ձագուկներն են
որ հիմայ ձայն կը բարձրացնեն:
Կին արարածը չի հանդուրժեր որ
իր պիւտաւոր ընկերը ունենայ իրա-
ւունքներ, որոյմէ զուրկ ըլլայ ինք:
Իրենց ազատագրման դատն է, զոր
բացած են կ'ինքը: Այս կռիւը
սաստկացած ու ընդհանրացած է
մասնաւորապէս Արեւմտեան երկիր-
ներու մէջ, ուր կ'ինք իր այր
կ'աշխատի, իր ամուսնոյն գործա-
կիցն է, անոր հաշիւները ու գոր-
ծերու տնօրինութիւնը իր ձեռքն
են. գործաւոր է նա իր գործաւոր
երկանը հետ, գրագիր կամ թղթ-
թակից մ'է առեւտրական հաստա-
տութեան մը մէջ: Առտուն կանուխ,
այր մարդու պէս, պիտի մտածէ
նա իր աւօրեայ հացը: Բժշկու-
թիւն, փաստաբանութիւն կամ այլ
ազատական ասպարէզներ ընդգըր-
կած է. և հիմայ աւելին կ'ուզէ
ունենալ նա, ամեն իրաւունք որ
այրերը ունին, իրաւունք ընտրելու
և ընտրուելու ամեն հանրային գոր-
ծերու համար, կ'ուզէ ազատ ազրիւ
այնքան, որչափ այր մարդը:

Մենք մեր արեւելցի մտածու-
թիւններով բնական է որ այս կեան-
քը նուազ յանկուցիչ և նուազ բնա-
կան գտնենք: Մենք պիտի ուզինք
որ կ'ինք իր ընտանեկան յարկին
մէջ, ամուսնոյն քով և զաւակաց
չուրջը մնայ, ունենալով սահմա-

նափակ իրաւունքներ, որոնք չեւ-
րան ընտանեկան կեանքէ դուրս:
Մանաւանդ երբ հայ այսպէս կը
մտածենք, դիտելով հայ ընտանիքի,
ընտանեկան կեանքի առաւելու-
թիւնները, զոր Եւրոպա կորուսած
և կորսնցնելու վրայ է իր տնտե-
սական ազատ մրցման սկզբունքին
հետեւանքով:

Հայ կնոջ դերը ինքնին որքան
պարզ կ'երեւի, նոյնքան կը դժ-
ուարանայ, երբ այդ դերը լիովին
կատարելու կարող, կատարեալ
մայրեր պատրաստել կ'եղանք,
մայրեր՝ ընդունակ ընտանիք մը
կառավարելու:

Մենք միշտ մանչերու կրթու-
թեան աւելի հոգ տարած ենք.
կար ժամանակ մը ուր աղջկան մը
համար ամսթ էր տասներկու կամ
տասնեւորս տարեկան ըլլալէ վերջ
զպրոց յաճախել: Մտածելու այս
կերպը իր արդիւնքը ունեցաւ —
անուս մայրեր և ընտանեկան կըր-
թութեան պակասը մեր մէջ:

Երբ մեր տղաքներու անբարե-
կրթութիւնը երեւան կուգայ կեան-
քի զանազան պարագաներու մէջ,
երբ նոյն իսկ ուսում առածներու
նուազ բարեկիրթ վարմունքը կը
տեսնենք, ընտանեկան կրթութեան
կարեւորութիւնը որքան կը բազ-
մապատկի մեր երեւակայութեան
մէջ:

Լուրջ դաստիարակութիւն մը,
ամուր կրթութիւն մը այնքան
պէտք են մեր աղջիկներուն, ըլլան
հարուստ, բարեկեցիկ թէ աղքատ:
Խօսքերնիս մասնաւորելով վառ-
նայի վրայ, կը ցաւինք որ ազգա-
յին աղջկանց վարժարանը իր չը-
գոյութեամբ կը փայլի մասնաւոր
վարժարանի մը քով որոյ դռները
բնականաբար միայն վճարողներու
առջեւ կ'ընան բացուիլ աննշան բա-
ցառութեամբ:

Մենք կը պահանջենք վարժա-
րան մը սղջկանց որ ըլլայ ամե-
նուս, ուր ամեն հայ աղջիկ ունե-
նայ ազատ մուտք և ուր աղքատին
զաւակին ընդունուիլը չնկատուի իր
շնորհք, այլ պարտականութիւն:

Ե. Պ.

Հանրաժամութեամբ Հայր Ծարձիւթանի տնօրինութեան ներքեւ հրատարակուող Թեւ Սէնթ, Ռըվիւ տը շ'Օրիան Բըրէթիէն տնուն հանդէսէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները և Հայ փախստականներ վերնագրով յօդուածը :

—Անգլիական դեսպան Սըր Ֆրիթ Գըրրիի նախագահութեան ներքեւ Հայ որբերու խնդրոյն համար կայացած ժողովի մը մէջ նպատակաւոր ընկերութեան նախագահ Տ. Ռիթիւլ յայտնեց թէ մօտ 40,000 որբեր կան տեղաւորուելիք : Զուգիցիւնով և Գերմանիոյ որբանոցները իրենց պատուիրակները զրկեցին Կ. Պոլիս : Այժմ պէտք է որոշել թէ այս թշուառները օտար երկիրներու զանազան որբանոցներուն մէջ պիտի ցրուին, թէ իրենց համար մասնաւոր որբանոցներ պիտի հիմնուին :

Տ. Ռիթիւլ յայտնեց նաև թէ այս ձմեռն միջոցին տուեալն 100,000 ոսկի (250,000 ֆռ.) պէտք է՝ Արեւելքի մէջ տիրող թշուառութեան ձեռք կարկառելու համար և թէ այս գումարին 60,000ը հարկաւոր պիտի ըլլայ միայն Քարբերդի և Տիգրանակերտի ու չըլա կաններուն համար :

ՀԱՅ ՓԱՆՍՏԱԿԱՆՆԵՐ

Կ. Պոլիս և երկրին ներսերը գտնուող Հայերու մէջ տակաւին անհանգստութիւնը կը շարունակէ : անոնք կ'զգան որ հակառակ Եւրոպայի տրուած խոստումներուն և երկրորդ պալատին հետ փոխանակեալ դիւանագիտական ծանուցագրերուն՝ իրենց կեանքը այլեւս ապահովեալ չէ և թէ ջնջին պատուրուակ մը կրնայ տեղի տալ նոր ջարդերու :

Այս պատճառով ողջ մնացողներուն մէկ միտ մասը կը գաղթէ և կ'երթայ ամեն կողմ՝ ուր մեկնող շոգենաւները դիպուածով կը տանին զիրենք, իրենց հայրենիքէն հեռի տեղեր, ուր սոսկալի և սոսից մահ մը դարան կը լարէ իրենց ամեն կերպով :

Ռուսոյի եպիսկոպոսը, Գեր. Տուլսէ, իր շնորհակալութիւնը

յայտնելով կարտինալ Ռիչարի, որ մեր մկրտութեան ազգային Յորհլեանի տօնը՝ Հայաստանի մեր եղբայրները ափովելու գաղափարին հետ միացուցած էր, ծովային ալեծովի մակընթացութեան և տեղափոխութեան կը նմանցնէ Պուլկարիա գաղթող Հայոց յարաճուն հոսանքը :

Ստորեւ կը հրատարակենք նամակ մը զոր սրտի տէր կին մը, կոմսուհի Գօլոնա, մեղ կ'ուզէ այս մասին :

Նոյն իսկ այստեղ, Բարիդի մէջ, բազմաթիւ Հայեր եկած են ապաստանել՝ աշխատութիւն և ապրուստի միջոցներ գտնելու յուսով : անոնց մեծամասնութիւնը այստեղ վատնեց իր ունեցածը և այժմ զրկութեան և սոսկալի թշուառութեան մէջ կ'ապրի : Եւ ամեն օր նորեկ գաղթականներ կու գան աճայնել այս դժբախտներուն թիւը, որոնք սկսան իրենց ունեցածը եղբայրաբար մէջտեղ գնել ամենուն համար և շարափականով կամ ամսականով կը վարձեն պարտի սենեակ մը, ուր յաճախ մինչեւ հինգ հոգի մէկտեղ գիտուած են :

Երբ կըսպառի իրենց գրամը և կը ճամբուին այս խրճիթներէն, կերթան Ռեկար փողոցը նպաստ և հազուստ խնդրելու համար, որովհետեւ իրենց մեծ մասը տակաւին ամբողջ հագուստով է : Իրիկունը կերթան գիշերային ապաստանարանին կամ «Փրկութեան բանակին» շէնքին մէջ պառկելու, որ այս թշուառ փախստականներու տրամադրութեան տակ դրաւ սըրահ մը : բայց գիշերային ասպնջականութեան վարչութիւնը չկըրնար զանոնք ընդունիլ երեք գիշերէ աւելի և փրկութեան բանակը մօտերս ինձմէ նամակով մը ինչոքեց որ ես առնեմ իր ցարդ հիւրընկալած բոլոր Հայերը, որովհետեւ ինք պէտք ունի իր տեղերուն և ալ չպիտի կրնայ ընդունիլ այս տարաբոլոր գաղթականները :

Ինչ պէտք է ընել այս նոր և ստիպողական պէտքերուն հանդէպ : Պիտի ստիպուինք իրենց համար վարձել մեր գրասենեակներուն մօտ բաւական ընդարձակ սրահ մը, ուր ամէնքն ալ կարենան պատու

պարուիլ : ստոր համար կը յուսանք ստանալ խորհուրդ և աջակցութիւն վեհաճան հոգիներէ, զորս այսպիսի փորձ մը կարող է տրամադրել բարեգործութեան :

Պիտի պարտաւորինք նոյնպէս հազալ իրենց ամենէն ստիպողական պէտքերը՝ մինչեւ որ ոմանք գրտնեն աշխատութիւն կամ պաշտօն մը իրենց ընդունակութեանց համաձայն և մնացածները զրկենք Ալեքիա կամ թուրք, ուր գործող բաղուկներ կը պակսին և ուր ընտիր գաղութներ պիտի կազմեն, որովհետեւ գործունեայ, մտացի, պարկեշտ, շատ սակաւագէտ և շատ տոկուն աշխատաւորներ են և կը գոհանան ջնջին վարձով մը :

(Շարունակելի)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

(Քաղուած թանկ լրագրի մէկ նախադրուածէն)

Քանի մ'օրէ ի վեր Կ. Պոլսոյ մէջ կը խօսուի ներողութեան մը վրայ զոր Սուլթան Ապտիւլ Համիտ մտադրի է եղբը շնորհել Հայերուն : Առաջին պահուն՝ ներողութիւն բառն ու գործը զարմանք պատճառելու ընդթիւն ունին, չըսենք աւելին : Մեղ կը թուի որ այս գործին մէջ հանդիպակաց երկու կողմերէն այն որ պէտք ունի անցեալը մոռցուած տեսնելու՝ ինք կառավարութիւնն է որ այնքան ծանր պատասխանատուութեան ներքեւ ինկաւ : Անատուրի ջարդերուն և վերջին ամիսներու մէջ անգութ մարտնչութեան մը պայթումներուն համար :

Տարակոյս չկայ թէ բարոյապէս աւելի տեղի կայ ներելու դահիճներուն քան զոհերուն և երբ կառավարութիւնը չկրցաւ կամ չուզեց արինհանգիտութեան առաջին առնել, անճաշ հեղուկութիւն մ'է ամեն պատժէ զերծ հրատարակել անոնք, որ ժողովուրդի մը գրեթէ կանխապատրաստեալ կոտորածէն ճողպրած ողջ մնացին : Սակայն այսպէս չէ գործնականապէս և քաղաքականապէս : և բացատրութեան կերպը չունի ըստ ինքեան այնքան

ընդհանրաբար իտէյօր իտի, արդաստան հայտարար վէ տիկէր իւլ չափուլ վէ էն սօնրա արգալարընտան պէն կիտէյօրում : մահպուստանէն ին պէտյիւք գաբուսընտան կիրտիք, օրատա էլլէրինտէ պիւրէր մօմ թուլթուրըլարը հալտէ, պիւր պէքէյէն իքի տտէմվար իտի : պաշ չափուլ պուշարա պիւր շէյ սէօյլէտի, անլէր էօնիւմիւլգէ տիւշէրէք կիթտիւլէր : իքի տուվար արասը վէ տար պիւր եօլ իտի : Նիհայէթ պիւր գարու էօնիւմտէ տուրտըգ, մօմ թուլթանլարտան պիւրիսի ճէպիւնտէն պիւր անախթար չըգարա : պէնիւմ էօնիւմտէքի չափուլար կիրտի, պէնտէ գարույա գատար կիթտիւմ իտէ տէ, կիրմէք վէ եախտ

կարեւորութիւն, երբ խնդրը այն պիտի կարգադրութեան մը վրայ է, որով մարդասիրութիւնը կրնայ հրճուիլ միայն, և որոյ կարեւոր հետեւանքներէն մին պիտի ըլլայ հազարաւոր անբախտներու ազատութիւնը : Այլանդակ բան մ'է անշուշտ քաղաքական յանցաւորի մը երեսին նետել իր արձակման հրամանը սա բաւերով «կը ներեմ քեզ ամեն չարիք զոր ես քեզ ըրի» :

Այսու հանդէպ հակառակ կէտը սա է որ բանտարկութիւնները վերջանան : և այս աշխարհին մէջ ուր բացարձակ արդարութիւնը չը տիրել տակաւին, բոլորովին առաջին անգամը չպիտի ըլլայ որ ամբարտաւան ու կեղծ բռնաճեւ մը ծառայէ քողարկելու ամենէն նշանատուցելի խոստովանութիւն մը և արտադրելու իրական ու ճշմարիտ բարիք մը : Հանրային խիղճը չխաբուիր : նա շատ լաւ գիտէ թէ կան ներումներ որոնցմէ իրապէս օգտուողը նոյն ինքն զանոնք չը նորոգոյն է :

Կը կրկնենք թէ կարեւոր կէտը սա է որ արտակարգ յանձնաժողով կոչուած գաղափար կեղծիքը գաղթի, Պոլսոյ և Անատուրի բռնաճեւը պարպուին, և վերջնայ այն գաղթականացուցիչ ճնշումը, որմէ զոհերը միայն կը առաւապին, ինչպէս նաեւ այն զայնթակելի դատաստանը զոր կը կրէ կասկածի ենթարկուած ամբողջ ժողովուրդը մը և վերջապէս եւրոպական դիւանագիտութեան համար ճամբայ հարթուի մեծ ճիւղ մը թափելու և կայսեր : կառավարութիւնը ըստիպելու որ առանց ցեղի և կրօնի խտրութեան իր բոլոր հպատակներուն տայ ընկերական կեանքի և քաղաքակրթութեան ամենատարաւ կան երաշխաւորութիւնները :

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 14 Դեկ.

Երկար ժամանակէ ի վեր դրութիւնս չէր ներքի գրելու ձեւ : Անարգ, չահամոլ թշուառականի մը քստմնելի զրպարտութեան հանդիպած՝ ստիպուած էի ամիսներ անկիրմէմէք մի լազըմ՝ կէլէճէկինի տիւշիւնիւր իքէն գարունըն եա : նընտա պէքէյէն պաշ չափուլ տիւշիւնմէյէ վազըթ պրազմագըրըն էլիմտէն իչէրույէ տօղրու չէքի վէրտի վէքէնտիսի տէրհալ գաբուլը գարատը :

Օտանըն իչինէ պագտըմ : օտա օլտըգճա պէօյիւք իտի իտէ տէ, իչէրիսիտէ հիչ պիւր տէօշէմէ եօգ իտի, եալընըգ գարըմըզա կէլէն իքի բէնճէրէնին սաղընտա վէ օտանըն քէօշէպինտէ եէրէ սէրիւմիլ պիւր հաթագ վէ եաթագ իւզէրին : տէ օլուրմուլ պիւր իխթիյար կէօզիւմէ իլիշտի : էվէլէէ կէօրտիկիւմ Միտհաթ բաշա օլտըղընը անլատըմ : պաշընտա պիւր գըրմըզը բէնկիլի թարթօշ վէ իւզէրինտէ պէ :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԻՏՀԱԹ ԲԱՇԱՆԸՆ ՆԱՍԸԼ ՇԷՀԻՏ ԻՏԻԼՏԻԿԻ

(30 ընձը և իւսիսի գտնէն մնապատ վէ խիքամ)

Պիւգ արգատաշարըմըզան այրըլարագ իլէրույէ չըգտըգ : գայմագամ՝ Հայտար չափուլա «Հայտար, հազըր մըսըն» տէյու սօրտը, պու տա «էվէթ պէյիւմ հաղըրըմ» տէյու ճէվապ վիւտի, գապըթլար պիւր շէյ պէքէյէրէք՝ բաշալարըն մահպուստ պուլընտըրը գօնաղա պուդըլօրար տը : Նիհայէթ տէօր :

տիւնճիւ պէօյիւք պաշ չափուլը օրատան չըգա կէլտի վէ գայմագամ մըն գուլաղընա պիւր շէյլէր տէտի : գայմագամ տէրհալ պիւր պագա : րագ «Չօնուգլար, հայտէ կէօրէյիւմ սիլի, եարըն գապիթիլիլինիլիթէպիլիք իտէրիւմ» տէյի սէօյլէտի : Պէնիւմ վիճուտիւմ ֆէնա հալտէ թիթ : րէմէքտէ իտի, նէ օլաճաղընը քէն : տիւմտէ լալըզըլ վէճէլէ պիլմէյօր իտէմտէ, լաքին ինսանտէ օլան հիսս ֆէնալըզը էվէլէ խապէր վիւրիյօր իտի : արգատաշարըմըն էքսէրիսի վէ պիլխաստէ Հիւսէյին Չափուլըն էվէլտէն պու իշտէն մալիւմաթը օլտըղընը սօնրա թահգիլիլ իթտիւմ : Գայմագամըն էմիլի իւզէրինէ մահպուստանէյէ տօղրու իլէրէլտիք : պաշ չափուլ ճէրիմիլին էօնիւնտէ

ցնել ինքնաբերականութեան մը մէջ, զորի ամեն յարաբերութենէ զբախ հետ :

Օրուան խնդիրը այստեղ Սուլթանին չնորհած ներումն է, զոր ձեռք բերելու համար քրտինք թափեցին Ս. Օրմանեան և Տատեան Յարութիւն բաշտ : Այս երկու անձինք օրուան մարդիկն են . երկուքն ալ համազում են թէ Հայ ազգը Եւրոպայէն սպասելիք մը չունենալով բնաւ, Սուլթանին հաճելի դառնալէ զատ ուրիշ միջոց չունի իր անդորրութիւնը գտնելու համար : Յայտնի է թէ այս տեսակէտը որքան կը յարմարի բաշտին անձնական դիտումներուն և չափերուն : Մեր գիտուն ու բարի Պատրիարքը իր նկարագրին մէջ թող կողմ մը ունի, որ կը մղէ զինք կատարեալ համաձայնութեամբ գործելու բաշտին հետ . վարչութեան միւս անդամից մէկ մասը փոստ, յետադէմ գաղափարներու տէր է, մէկ մասն ալ քաղաքական ժողովոյ Բարձր. ատենապետին հետ համախոհ է, իսկ մէկ քանիներն ալ անոր « Էփէք, Էփէնտիլ » ըսելու դատաւարութեամբ : Կրօնական և քաղաքական ժողովներուն և իրենց նախագահին կայսեր մատուցած աղերսագիրը, որով հայ բանտարկելոց համար ներում կը հայցեն, իր կեղծ ու պատիւը լեզուաւ և ըստրկական ոճով շատ լաւ կը բացատրէ այժմեան վարչութեան ոգին և ուղղութիւնը :

Հրատարակուած ներողութենէն պիտի օգտուին անշուշտ բազմաթիւ անմեղ ազգայիններ, հետեաւ բար նաև ազգը, որուն դժբաղդաւ բար ուրիշ կողմէ մեծ վնասներ տալու կը պատրաստուի այն վարչութիւնը, որոյ միջոցաւ շնորհուեցաւ ներումը :

Պատրիարք ու Յարութիւն բաշտ, որոնք ժողովրդեան համարումը կը վայելեն իբր բարի և խելացի մարդիկ, շատ տխուր դեր մը ստանձնած են՝ յանձն առնելով խօսքով և իրենց գործերով ժողովրդեան մէջ սա համազումը ընդհանրացնելու թէ մեր ամեն տառապանաց միակ և անմիջական պատճառ եղան մեր յեղափոխականները որ

յազ կէօմէք վար իտի . երկու բէք զիյառէ պէյազ վէ սագալը ուզանմը իտի . գաբուլը գաբաւորգոտան սօնրա օտանըն իչի տօլ մուլ կէօլիւքտի . բաշանըն երկու բէք ֆէնա հալտէ տէյիչէրէք եաթագտա սըլալալալ տուրըյօր իտի Պէն հէր նէ գատար կէրուտէ իտիմ իսէ տէ պու զէման մէրհումըն « Սիլ . նէ » իսթէյօրսընըլ . Էփլատ » տէտիկիկի տուլտըմ . ճէլլատ լար պիւր չէյ տիմէքսիլին տուրըյօրսըլար իքէն՝ բաշա սէօլիւ պիւթիրմէքսիլին՝ էլլէրինի եաթալա տալալարագ գալգմագ նիլէթիւնտէ պուլլնտը . պաշ չափուշ արապ լիսանըյա « Թուլթ , պօլ » տէտի . իչթէ պու վաղըթ իտիքի՝ Հայտար չափուշ գալգմագտա օլան իտիտիյա :

տոկպեցին կառավարութիւնը յեղափոխական շարժումները զսպել ամեն տեսակ խիստ միջոցներով և որ իսլամ ամուսին միջոցներով թիւնը գրգռելով տեղի տուին շարժերուն : Եթէ այս համազումը ընդհանրանայ իրօք, յայտնի է թէ սրբան պիտի տուէ ազգային բարոյականը :

Սահմանադրութեան վերաքննութեան գործն ալ կառավարութեան կանխաւ սրտած մէկ միջոցն է Հայ ազգին և իր անհատներուն իրաւանց և արտօնութեանց մեծ հարուստ մը տալու : Պատրիարքը կը ջանայ որ հարուածը ըստ կարելւոյն թեթեւեղ անցնի . այս մասին Դրան և Պատրիարքին միջև բանակցութիւնները երկար պիտի ըլլան և եթէ խնդիրը կնճռոտի և Պատրիարքը չյաջողի էսպէս ամաքել կառավարութեան խիստ պահանջները, մտադիր է հրաժարելու, ինչպէս պիտի հրաժարէր, եթէ Սուլթանը չչնորհէր ընդհանուր ներում :

Եթէ առ այժմ շարժերը և մեծաքանակ բանտարկութիւնները դադրեցան, Դրան հաշիւները և յատակագիծերը բարոյական մեծ վնասներ պիտի տան ազգին և Թուրք ըստ երեւութի պիտի կըրնայ իր դիտաւորութիւնները յաջողցնել իրաց ներկայ գրութեան մէջ : Սակայն անակնկալներով բեղմնաւոր հողի մը վրայ կապրինք : Այսօրուրէն վաղը կրնայ յանկարծական պատահար մը գրութիւնը փոխել :

Թուրքերուն մէջ դժգոհութիւնը և ստորերկրայ խրտումները հետզհետէ մեծ ծաւալ կը ստանան : Երիտասարդ Թուրքիոյ անդամները կարեւոր դատակարգելու մէջ սպրդելով կը ջանան տարածել իրենց գաղափարները և իմ տեղեկութեանց համեմատ բաւական յաջողութիւն կը գտնեն : Իրենցմէ մին երէկ զիս կ'ապահովէր թէ Դրան բարձրագոյն չըմանակներուն և Երէտըլի մէջ իսկ կարեւոր անձնաւորութիւններ յարած են Երիտասարդ Թուրքիոյ : Թէպէտ չեմ կարծեր որ բաւական պատրաստութիւններ ունենան յեղափոխական շարժում մը կազմաւորելու համար, բայց

ընն օմուղարընա սըլալալ . բաշա ֆէնա հալտէ պաղըրարագ որգա իւզէրինէ կաթալա տիւլտիւ , տիւկէր չափուշար տա եաթալա տօղըր իլէրլէյուպ իթթիյարը թուլթմագ իսթէյօրսըլար իտի իսէ տէ, Հայտար չափուշ քէնտի վիճուտիլէ չէհիտի գալալմըլ իտի . պու զէման տալի մէրհում իքիճի քէրրէ պաղըրար . պէնտէ ազ գալտըլ չըգուպ գալըյօր իտիմ , լաքին օ մէլուն պաշ չաւուշ պիլմէմ նէտէն օլ կիճէ պէնիմ իւզէրինէ միւսալլաթ օլմուլ իտի . զիրա պու էսնատէ պաշ չափուշըն թօգալտըլը քէնտի էքսէմուէ հիսա իթտիմ վէ « Նէ » տուրըյօրսըն , թուլթ » տէյու պաղըրար , իլէրու կիտուպ էյիլուպ մէրհումըն էլիմէ կէչէն ալաղըն թուլթարմ , չափուշ :

սա չափը յայտնի է թէ իրենց գործունէութիւնը, որ ոստիկանութեան նախարար Շէֆիք պէյին աշտըլութենէն չվրիպիր, պատճառ կ'ըլլայ շատ մը իսլամներու բանտարկութեան և աքսորման, որոց մով թուրք ժողովուրդին դժգոհութիւնը աւելի կը շատնայ և որոնք եթէ այսպէս շարունակուին, կառավարութեան և իսլամ տարրին մէջտեղ ընդհարումներ անխուսափելի պիտի ըլլուն : Բարձրագոյն վարժարաններու ուսանողներուն խրտումները կ'աճին :

Սօֆիստներուն մէկ մասը գործակից է Երիտասարդ Թուրքերուն . առանց ասոնց հետ համակարծիք ըլլալու օսմանեան սահմանադրութեան վերահաստատման մասին, դժգոհ սօֆիստները համազում են թէ Հայոց շարժերը օսմանեան պետութեան կործանումը պիտի փութացնեն, եթէ կառավարութիւնը չփոխէ հիմնապէս իր ընթացքը և քրիստոնեայնեցնէ իբր իրեն յանձնուած նախնական աւանդ մը (եմալեք. աշխատ) որուն տանելու է ամեն կարելի խնամք և հոգ :

Կարեւոր դերք ունեցող լրջախոհ Թուրք դատակարգը բոլորովին վհատած է երկրին ապագային ներկատմամբ և լռելեայն խստիւ կը դատապարտէ Սուլթանին քաղաքականութիւնը : Բարձրաստիճան բաշա մը այս խօսքերը ըսած է շարաթ մը յառաջ իր մէկ յոյն մտերմին :

« Հայոց շարժերը մեղ սուղի նըստան թէ ելեւմտական անհանգուրծելի վիճակի մը և թէ Ռուսիոյ ձեռքը մատնելով մեղ . մեր մեծագոյն զօրաւոր բարեկամին՝ Անգլիոյ, պաշտպանութիւնը կորուսինք և մեր մեծագոյն թշնամուն, Ռուսիոյ գիրկը նետուեցանք . անգլիական միայուն պաշտպանութիւնը փոխանակեցինք ռուսականին հետ, որ պարզ կնշդիք մ'է, որովհետեւ առաւուրէն քանի մը տարի կրնայ տեւել և այնուհետեւ պիտի գայ ռուսական հարուածը և բոլորովին պիտի ջախջախէ մեզ . ոչ ոք պիտի օգնէ մեզ այդ միջոցին . իսկ մինչև այդ ժամանակ վարչութեան ներկայ

լար քէզալիք բաշանըն սաղընտան վէ սօլընտան թուլթմըլլար վէ Հայտար չափուշտա տիլլէրիլլէ կէօքսիւնտէն պասարագ, իբի պօյնընտան կէչիլմէքլէ օլըալըյօր իտի . իսթիյար պու զէման պալըլմագ տէրէճէսինէ կէլմիլ իտի վան իտէրսէմ, զիրա աղըր նէֆէսինտէն պաշգա՝ քէնտիսինտէն պիւր սէս կէլմէյօր իտի :

Պէն կէօլլէրիլի եումուպ տուրըյօր իտիմ . նէ գատար վաղըթ պու վաղըրա ֆաճիս տէվամ իթտիկինի պիլէմէմ . եալընըլ իլ թէմամ օլտըլընը՝ որգատալար ճէնաղէտէն եալալալալ գալաղըրըն հիս իլէ անլատըմ, կէօլլմիւ աշտըմ : Բաշա էօլմիւլ վէ երկու տէհէթիլի պիւր հալտէ իտի : Ահ ,

ընթացքը , անտեսական նեղ դրութիւնը և արտաքին ազդեցութիւններ յառաջ պիտի բերեն թէ քրիստոնէից և թէ իսլամաց մէջ դժգոհութեան նորանոր խրտումներ, մինչև իսկ գուցէ ապստամբական շարժումներ, որպէս զի Ռուսիոյ դիտաւորութիւններուն իրականացումը դիւրանայ և նա կլլէ մեղ առանց մեծ դժուարութեան, ինձ նման հաղարաւոր թուրքեր կը տեսնեն վտանգը և չեն կրնար դարման մը մտածել, որովհետեւ սոսկ կալի բռնութեան մը տակ ենք և այն աստիճան՝ որ մինչև իսկ կը վախճամ պաշտօնս ձգելու, որմէ կը փափաքիմ հրաժարիլ այսպիսի կառավարութեան մը ծառայած չըլլալու համար . բայց եթէ հրաժարիմ, Երէտըլի կասկածը պիտի հրաւիրեմ վրաս և յայնժամ գործս լմնցած է : »

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հրատարակուելու համար մեզ կը հասնին բազմաթիւ գրութիւններ, զորս կըստիպուինք մէկ կողմ ձգել՝ անյարմար դատելով զանոնք մեր թերթին մէջ զետեղելու : Այս պատճառով գրութեանց հեղինակները կը վշտանան մեզ դէմ և յաճախ մեզմէ բացատրութիւն կը պահանջեն թէ ինչու համար չենք հրատարակեր իրենց գրչի արդիւնքը :

Ժամանակ և պարտականութիւն չունենալով իւրաքանչիւր գրողի առանձին պատասխանով ցոյց տալու իր գրութեան չհրատարակուելուն պատճառները կամ անոր թերութիւնները, աւելի նպատակաւոր մար կը դատենք քանի մը խօսքով մատնանիշ ընել այն պայմանները, զորս գրութիւն մը պարտի գոհացիլ, որպէս զի կարենայ ընդունելութիւն գտնել մեր սիրնակներուն մէջ :

Ամեն գրող իր անունը պարտի մեզ իմացնել, ազատ ըլլալով թերթին մէջ ծածկանուն մը կամ եռասուղ մը գնել տալու իր ստորագրութեան տեղ : Գրողը հոգ տանելու է նաեւ մաքուր և դիւրընթեք լեզուի կիրառելը գրելու, որպէս զի ժամանակ չվատնենք ձեռագիր բեւեռատառեր կարգալու :

Քիաշքի կէօլլէրիլի ալմամըլ օլսա իտիմ, զիրա պու կիւնէ գատար օ երկուտէն մուղթարըլըմ . պաղը տէֆատա կիճէլէյին՝ այնէն պու երկու կէօրիւյօրում : Արգատալար օտուտան չըգտըլար, պէն իսէ պէօյիւք գաբուտան չըգար չըգմագ գըլլալա տօղըր գաշտըմ, կիտուպ եաթալմ . իքի կիւն սօնրա խասթալաւնէտէ պուլընտըմ . օլ կիճէ պաշգալարընընտա նասըլ պօղուլըրընը սօնրա իչիթտիմ, մէլուն պաշ չափուշա Հայտար՝ անլէրինտէ իչլէրինի պիլթիրմիլլէր : Մուսուլէյին հիքեայէսի պուրատա թէմամ օլտը :

(Հոգրիյէք)

Գրութիւնները պարտին ամբողջ ոճ ունենալ . մերինն նման չարա- թաթերթ մը ընդհանրապէս չկըր- նար երկար յօդուածի մը զոհել իր մէկ քանի սիւնակները միան- գամայն . այս մասին բացառու- թիւն կընենք միայն արտակարգ կարեւորութիւն ունեցող շահեկան նիւթերու համար :

Թերթին անձկութիւնը չնեղե- ր մեզ նոյնպէս հրատարակել զուտ գիտական կամ գրական յօդուած- ները , որոնք յարաբերութիւն չու- նին մեր ազգային վիճակին , ցա- ւերուն ու փափաքներուն հետ :

Քննադատական գրութիւնները հեղինակները պարտին ուշի ուշով կարգադատ ըլլալ մեր քննադա- տողքին վերնագրով յօդուածը թերթիս 28. և 29. թիւերուն մէջ և վտարել իրենց գրութեանց մէ- ջէն ամեն անհատական կիրք ու անձնական նախասիրնք :

Հարկ է նաեւ աւելցնել թէ գը- գրութիւնները իրենց իմաստով և բովանդակութեամբ հակասելու չեն « իրաւունք »-ի ընդհանուր ուղղու- թեան :

Ինքնին աւելորդ է , սակայն հանգամանքները կ'ըստիպեն մեզ ումանց յիշեցնել թէ գրելու համար անհրաժեշտ է նիւթին համաձայն ունենալ քիչ թէ շատ մտային պա- շտն , քննելու և գատելու կարու- ղութիւն , որոնք չեն ստացուիր պարզ նախակրթարաններու մէջ , երբ ասոնց տուած կրթութիւնը գու- նէ յետոյ զարգացած չէ ընթեր- ցասիրական աշխատութեամբ և այլ նպաստաւոր միջոցներով :

Վառնայի հայութիւնը կորոյս իր երիցագոյն անդամը :

Ներկայ ամսոյս 12ին , 85 տա- րեկան հասակի մէջ , իր մահկանա- ցու կեանքը կնքեց Տիար ՍՏԵՓԱՆ Յ. ԳԱՅԱԶԱՏԷ , նախկին վարիչ- թարգման Վառնայի իտալական փոխ-հիւպատոսարանին և ասպետ իտալական թագի կարգին :

Թաղման տխուր հանգիստին ներ- կայ էին ազգայիններու և օտա- րազգիներու խումբ բազմութիւն մը և հիւպատոսական մարմնոյն անդամները :

Հանգուցեալը Վառնայի մէջ բարի յիշատակ մը կը թողու իր հայ- րենասէր ոգով , բարեսիրութեամբ և այն յօժարակամ աշակցութեամբ զոր երբեմն , թուրք տիրապետու- թեան ժամանակ , իր ազգակիցնե- րուն և առհասարակ ամեն պաշտ- պանութեան կարօտ քրիստոնէի նուիրած է՝ զանոնք կառավարա- կան և այլ զրկանքներէ զերծ պա- հելու համար :

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱՅ ՆՊԱՍՏ

Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ՛ Ֆիլիպէի ծանօթ ազգայիններէն Վաղամեռիկ Տիար ԲԵՆԻՈՒՋ Ա- ԼԻՆԱՔԻ ընտանիքը ի նպաստ Վառնայի գաղթականաց 40 պարկ

բրինձ և 600 զոյգ բրդեայ գու- պայ յանձնեւ Ե. Գաղ. Յանձնաժո- ղովին ի յիշատակ ողբացեալ հան- գուցիւոյն , որոյ համար յառաջիկայ կիւրակէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի քաղաքիս Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյն մէջ :

ՍԹԱՆՊՈԼ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ

Թիւրքիան ընդհանրապէս թիւ թարափընտան Եւրոպ սե- րայընա էօտէնիլէն սէնէվի թախ- սիսաթտան , Սուլթան 15 Օ/Օի թէնզիլ իթմիշ օլտըզը սէպէպէ , տէվլէթին էօնիւմիւզտէթի սէնէ- նին պիւտմէսինտէ իրաւ մէտարի- ֆաթտան 15000 օսմ լիւրասը զի- յատէ կէօզիւքտիւլիւնիւ Սթան- պօլտան կէլէն ըէսմի պիւր թէլէկ- րաֆ պիւտիւրմիշ տիւր :

Թիւրքիա մալիյէսինին կէօյա տիւզիւն պիւր հալտէ պուլունտը- ղընը կէօսթէթմէթ իշիւն հաբըլ- մըշ շու թէլէկրաֆա էվրոքատա քիմէնին էհէմիլիէթ վէրմէյէճէյի վէ պուլունտն նէ տէմէթ օլտըզընը հէրքէսին անլայաճաղը աշիքեար տըր :

Թիւրքիա մալիյէսինին էհէնէ- պիլիյէ հիւրէթ իթմիշ օլտն էր- մէնիլէրէ էհէնիւն կէրի կիթմէլէ- րի իշիւն վէրիլմիշ օլտն էթի ալվա- տէ իւզէրինէ պուլունտն ագտէմ 10 կիւն զամմ օլունմուշ օլտըզը կի- պի պու տէֆա 15 կիւն տահա ի- լալէ իտիլմիշ տիւր :

Էրմէնիլէրէ իհսան օլունտն աֆ- վը շահանէնին շարթլարընտան պի- րիսի տէ՛ էրմէնի գօմիթէլէրին տա- ղըլմայրը օլտըզընը Աթալնա քու- մէնիլ պիւր թէլէկրաֆա պիւտիւրմիշ իսէ տէ , Սթանպօլ Բաթրիքհա- նէսինին գօմիթէլէրի լաղվ իթմէթ իշիւն հիշ պիւր գուվլէթի պուլունտ- մատըզընտան , շու շարթլըն հիւ- քիւմէթ թարափընտան նէ մագ- ւէտէ մէպնի գօնմուշ օլտուզը բէթ- տէ գօլայ անլայըլըր մէվատտէն տէյիլ տիւր :

Սուլթանըն սէվիլիւլիւ միւսթէշա- րը օլտն իղլէթ պէյին հիւզտէն տիւզմիւշ օլտըզընա տայիւր չըգան- հալատիսին պի էսաս օլտուզը ըՍ- թանպօլտան իսպէր ալընմըշ տըր :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն ալլ ու նասպլէրինէ նէզարէթ իթմէթ իւզրէ էհէնի պիւր գօմիսիօնուն թէշ- քիլինի Սուլթան էմի իթմիշ տիւր , Գօմիսիօն ազալարը քէնտի մէ- մուրիթթէրինի գուսուրսուզ իճ- րա իտէճէթլէրինէ տայիւր Սուլթա- նա էէմին վէրէճէթլէր : Իշթէ ար- թըզ պու էհէն թէտպիլիլէ իշլէր սըրասընա կիրէր . . . ինշալլահ :

Չապլիյէ նազըրը Շէֆիք պէյ քէնտի մէհարէթինի կէօսթէրմէթ իշիւն զապլթաճա էհէն թէտպիլի- լէր իթթիլիսալ իթմէթտէ տիւր :

Էրմէնիլէրէ տահա ղիյատէ սըզը թուլթմագ էֆէթարը իլէ Գուլմ- գա- բու , Եհէնի - գաբու վէ ճիւլարլա- րընտա զապլիլէ մէրքէլէրինին ատէտիւնին օնտէօրաէ պալիլ օլմա- սընա վէ իլէրուտէ պու թէտպիլիլէ հիւսնիւ սէմէրէլէրի կէօզիւքտիւ- յիւնտէ , Պէյօղլուտա տախի ղիյա- տէ մէրքէլէր քիւշաւտընա գարար վէրմիշ տիւր :

Կիրիտին ժանտարմա իտարէսին- տէ էվրոքալը մէմուրլարըն տախի իսթիլիտամ օլընմալարընը Սթան- պօլ էլլիլէրի Պապը Ալիտէն թէթ- րար թալէպ իտէյօրլար :

Իսկիւպ Սըրալարը էհէնի պիւր սըրալ քիլիսէսի ինշա իթտիւմէյէ ալլուքէշ օլտըզլարընը բուլմ Բաթ- րիքհանէսինէ պիւտիւրմիշլէր իսէտէ Պապը Ալիին ֆէննի ապէրիլէյէ տայիւր սէպէպլէրլէ քիլիսէսին հա- րըլմասընա միւսատտէ իթմէտիկի Բաթրիք թարափընտան Սըրալա- րա թէպլիլ օլընմըշ տըր :

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Էվլէլէրի նիւսիսէմիլտէ պիւտիւր- ալիլիլ կիպի , Աստորիա վէ Պուլ- կարիա պէյնիտէ պիւր թիւմարէթ ահտնամէսի իմպալանմըշ օլտըզըն- տան , պուլունտն էսասը նօզթալարը իւզէրինէ կէլէճէթ նիւսիսէմիլտէ օգուշալարըմըզա իղթիլա իտէն մալիւմաթը վէրէճէյիլ :

Սապըզ վիւքէլա ըէյիսի Մ. Սթանպօլիֆըն գաթիլլէրինին տա- վասը Սօֆիատա կէօրիլմէթտէ տիւր- թէթմիլ շահիլլէր տիյնէնիլմիշ օ- լուպ , մահքէմէնին գարարը էօնիւ- միւլտէթի հաֆթա պէթէնիլմէթտէ տիւր :

Էրմէնի մէհաճիլլէրի իշիւն իտէն թօրլամագ մագսէտիլլէ Սօֆիա- տաքի ինկիլիլ մասահաթիկիւզարը Մ. Էլիօթուն ըիյասէթի թահթըն- տա էրմէնի , պուլկար վէ սաիւր միլլէթլէրէ մէնսուպ ղէվաթտան պիւր գօմիսիօն թէշլէր օլունմըշ օլտըզընը Սօֆիատա նէշլ օլընտն Պիշկարի նամ կազէթա պիւտի- ըիյօր :

Բիվայէթէ նազարէն՝ վիւքէլա ըէյիսի Մ. Սթօլիօֆ Եազըն վա- քըթտա վիլէնիւ թարիլիլ իլէ Բէ- թէրսպուրկա աղիմէթ իտէճէթտիւր :

ՊՈՒԿԻԻՆՔԻ

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻԱՐՏԱՆ
ՄԻԻՍԹԷԻՐԱՃ
(Աթալնա Պալատիք)

Սթանպօլ 17 Դեկտ.

Սուլթան Պուլկարիա մասլաճաթ- կիւզարը Մ. Մարքօֆա նշանը օսմանին իքինճի ըրիթպէսինի իհսան իթտի :

Վիւքէլա մէճիլի էօնիւմիւզտէ- քի սէնէնի պիւտմէսինի աճէլէթէն հազըրլամագտա տըր :

Իւշ վիլայէթլէր իշիւն խրիսթի- յան մուափիլիլէր թային օլունտու- լար :

Սօֆիա 17 Դեկտ.

Մէպուտան մէճիլի ինթիլիսալ- արը թաստիլ իթտի : Պու կիւն պիւտմէ իւզէրինէ միւսատտէ իճ- րա օլունըյօր : Մէպուտար՝ պիւտ- ճէ թէթմիլէն գապուլ օլընաճաղը- նա տէկին մէճիլի տաղըլմամա :

սը խուսուսընտա հէմէֆէթար տըր- լար :

Սթանպօլիֆըն տալիսը տէվալ իթմէթտէ տիւր :

Բիւնս հազըրէթլէրի Սօֆիայա էէթիլտի :

Սթանէֆ վիլէնտտան Բէթէրս- պուրկա կիթտի :

Հիւքիւմէթ Աստորիա իլէ Պուլ- կարիա պէյնիտէ թիւմարէթ ահա- նամէսինին իմպալանտըզընը էվրո- բա տէվլէթլէրինին մասլահաթիկիւ- զարլարընա պիւր ըէսմի պէյաննամէ իլէ թէպլիլ իթտի :

ՉԱԽԻՐԷ ԲԻՍՏԱՍԸ

Վառնա 18 Դեկտ.
Պուշտայ
Վալօն , 57-59, 50 լիպր. հէթթօլ- 10, 80-11, 10 ֆրանք
Արապա , 57-61 լիպրա , հէթթօլթր 10, 50-11, 50 ֆրանք
Արաւ
44-46 լիպրա , հէթթօլթ. 5-5, 20
Ֆատաշես
100 օգ. 22-28 ֆր. (մալա կէօրէ) ,
Մարալ պուշտայ
Հէթթօլթր 5, 50-5, 90 ֆրանք ,
Նարօլէն 20, 40 ֆռ. հիսապ իլէ
Կիւնտէ 30-40 վալօն վէ 80-100
արապա պուշտայ , 10-15 արապա
արաւ , վէ 8-10 արապա միւլըր
պուշտայ ինմէթտէ տիւր : Ֆատու- կա ինմէյօր :

ՀԱՅ - ՌՈՒՄԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1897

ԹՈՒԱՍՆԻՆ

Կալացի Արթ. Տէր Ղեւոնդ ֆա- փազեանի հայ-ուսմաններէն տարե- ցոյցը որոյ մասին արգէն տեղե- կութիւն տուած ենք մեր ընթեր- ցողներուն , պիտի հրատարակուի այս օրեր : Տարեցոյցը կը պարու- նակէ ժամանակագրութիւն մը ըն- գարձակեալ , Համառօտ գիտելիք ի վերայ տօմարին Հայոց , աւելի ճոխ քան անցեալ տարիներ , Ռ- տանաշոր մը , Բոնն Օրացոյցը , որ 110 երես է և Յաւելոյաճ մը որ կը նկարագրէ Հայաստանի վեր- ջին տխուր անցքերը :

Ամբողջ տարեցոյցը 380-400 երեսէ բաղկացած է կը պարունակէ 25 ի չափ պատկերներ և պիտի ծա- խուի հետեւեալ զինքերով :

Պարզ թղթակաղմ , 1 ֆրանկ
Լաթակաղմ ծաղկեկար շրթունք- ներով , 1,50 ֆր.

Փառակաղմ ոսկեգօծ , 2 ֆր.

Գնել փափաքողները պարտին Տարեցոյցին արժէքը զրկել հեղի- նակին :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

ՄՐՃԱՐԱՆ - ԳԱՐԵԶՐԱՑՈՒՆ
ԵՒ ՃԱՇԱՐԱՆ

«ՄԱՍԻՍ»

Ալեքսանտրօփսկու փողոց , քիւ 3557
(ՌՈՒԱՑՈՒԷ)

Մարքութիւն , աթանութիւն և գոհացուցիչ սպասարկութիւն . այս երբեակ յատկութիւնները , անհրաժեշտ նմանօրինակ լուսագոյն հաստատութիւններու , ամեն կեր- պով յանձնարարելի կը դարձնեն Տ. Մանիկ Թ. Գէշիշեանի Մալիսի տե- ղացի և գաղթական ազգայիննե- րու :